

JUSTITSMINISTERIET

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jakob Liebetrau
Sagsnr.: 2017-731-0005
Dok.: 524084

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af straffeloven, retspleje- loven og udlændingeloven

(Selvstændig bestemmelse om indbrudstyveri)

I. Høringen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. august 2017 til den 11. september 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Danske Regioner, Forsikring og Pension, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Offerrådgivningen i Danmark, Retspolitisk Forening,

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsfore-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ningen af Forsvarsadvokater, Offerrådgivningen i Danmark, Retspolitisk Forening.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Foreningen af offentlige anklagere, Institut for Menneskerettigheder og KL har ingen bemærkninger til lovforslaget.

2. Selvstændig bestemmelse om indbrudstyveri i straffeloven

2.1. Generelt om lovforslaget

Det Kriminalpræventive Råd finder det positivt, at regeringen har fokus på at forebygge indbrud. Det Kriminalpræventive Råd finder dog, at en selvstændig indbrudsbestemmelse kun vil have en begrænset forebyggende effekt og anbefaler i den forbindelse bl.a. lovgivning, som indebærer, at boliger bliver mere modstandsdygtige over for indbrud.

Offerrådgivningen i Danmark er enig i, at indbrud kan være en stor psykisk og intimiderende belastning for de borgere, der rammes, uanset om de er hjemme eller ej.

Retspolitisk Forening er enig i, at indbrudstyveri i boliger mv. er en alvorligere kriminel handling end (blot) tyveri som sådan.

Østre Landsret finder, at den foreslåede selvstændige bestemmelse om indbrudstyveri både er en unødvendig og uhensigtsmæssig dobbeltkriminalisering af indbrudstyveri. Østre Landsret anfører i den forbindelse, at formålet med bestemmelsen synes udelukkende at være at skærpe straffen for indbrudstyveri i beboelsen, mens beboerne er hjemme. Østre Landsret finder således, at den tilsigtede strafskærpelse derfor burde gennemføres ved indsættelse af en sidestrafferamme i straffeloven § 285 i stedet for at indsætte en helt ny bestemmelse i straffeloven.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 1 er indbrudskriminalitet en alvorlig forbrydelse, der frarøver almindelige borgere den tryghed og sikkerhed, som er forbundet med et hjem. Selvom indbrudskriminaliteten generelt er faldende i Danmark, ønsker regeringen at sætte yderligere ind over for indbrudskriminalitet og dermed fortsat arbejde for færre tilfælde af indbrud i Danmark.

Lovforslaget har således til formål at indsætte en selvstændig bestemmelse om indbrudstyveri i straffeloven for at markere, at indbrudstyveri adskiller sig fra andre former for tyveri, herunder f.eks. cykeltyveri eller simpelt lommetryveri, da indbrudstyveri er særligt utryghedsskabende for de personer, der udsættes for sådanne forbrydelser. Med lovforslaget indsættes der på den baggrund en selvstændig bestemmelse om indbrudstyveri i straffelovens § 276 a.

Med lovforslaget lægges der endvidere op til en generel forøgelse af straffen for indbrudstyveri begået i beboelse, hvor der under indbruddet har befundet sig personer i hjemmet, med en tredjedel i forhold til det gældende straffniveau.

2.2. Om uberettiget adgang ved opbrud mv.

Advokatrådet finder det uhensigtsmæssigt, og at det giver anledning til tvivl, at det ikke er et krav, at tyven skaffer sig adgang ved opbrud mv., når bestemmelsen reelt ikke længere kræver, at de klassiske kendetegn, herunder opbrudsmærker knuste ruder mv., skal være tilstede for at statuere indbrud.

Som anført i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, skal udtrykket "uberettiget skaffer sig adgang" i denne sammenhæng forstås i overensstemmelse med det tilsvarende udtryk i straffelovens § 264, stk. 1, nr. 1. Det indebærer bl.a., at der skal anlægges en helhedsvurdering af, hvorvidt den pågældende adgang må karakteriseres som værende berettiget. Ved vurderingen heraf kan der bl.a. lægges vægt på den pågældende lokalitets karakter, den pågældendes adfærd og den sædvanlige færdsel på stedet.

I praksis ses der ofte at være foretaget en opbrydning af en dør eller en lås, indstigning gennem vinduer eller lignende i forbindelse med indbrudstyverier. Ved en helhedsvurdering af, om den pågældende uberettiget har skaffet sig adgang, skal det indgå i vurderingen, om den pågældende har udvist

en vis aktivitet med henblik på at skaffe sig uberettiget adgang. Kravene her- til afhænger som anført bl.a. af den pågældende lokalitets karakter. Hvis det er en lejlighed eller en villa, vil det som udgangspunkt være uberettiget, hvis man går ind uden ærinde til beboerne, også selvom døren er uaflåst eller står åben. Det samme gælder, hvor den pågældende skaffer sig adgang un- der urigtig foregivelse af et retmæssigt ærinde. Det er således f.eks. efter omstændighederne strafbart at ringe på en dørtelefon og bede om at få åb- net døren under påskud af et falsk ærinde.

2.3. Om fremmed hus

Advokatrådet anfører, at det fremgår af lovforslaget, at indbrudstyveri om- fatter indbrudstyveri i fremmed hus, herunder privat beboelse, og i bl.a. of- fentlige og private kontorer, forretninger, fabrikker mv. Advokatrådet anfø- rer endvidere, at det må antages, at ”m.v.” også dækker f.eks. sommerhuse, men dette fremgår dog ikke klart af lovforslaget, ligesom det heller ikke fremstår klart, om der efter den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes for indbrudstyveri i f.eks. udhuse, garager og lignende.

Justitsministeriet har på baggrund af høringsvaret foretaget en præcise- ring i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, således at det nu fremgår, at med udtrykket ”fremmed hus” forstås i denne sammenhæng bl.a. beboelse, men også offentlige og private kontorer, forretninger, fabrik- ker mv. Med beboelse forstås i denne sammenhæng bl.a. huse, lejligheder, enkeltværelser til beboelse og sommerhuse. Med fremmed hus forstås end- videre bygninger som garager, udhuse og lofts- og kælderrum mv., når der i øvrigt er tale om at skaffe sig uberettiget adgang.

Bestemmelsen omfatter ikke tyveri i de tilfælde, hvor en person uberettiget skaffer sig adgang til en privat have, baggård eller lignende uden samtidig at skaffe sig adgang til et fremmed hus. Sådanne tilfælde kan i stedet efter omstændighederne være omfattet af straffelovens § 264, stk. 1, nr. 1, jf. § 276.

2.4. Om strafskærpelsen

Advokatrådet anfører, at de af principielle årsager ikke udtaler sig om straf eller strafferammer. Advokatrådet finder dog anledning til at bemærke, at det er uhensigtsmæssigt, at det nuværende straffniveau i sager om indbrud- styveri ikke gengives i lovforslaget.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater anfører, at det fremstår uklart, om strafskærpelsen kun finder anvendelse ved indbrud i privat beboelse, eller om strafskærpelsen gælder for hele bestemmelsens anvendelsesområde.

Rigsadvokaten bemærker, at Rigsadvokaten har forstået det således, at strafskærpelsen finder anvendelse, uanset om beboerne i en beboelse har bemærket en gerningsperson under et indbrud.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.3, fastsættes straffen i sager om tyveri, herunder indbrudstyveri, på baggrund af en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder. Som følge af de mange forskelligartede forhold er der imidlertid stor variation i straffniveauet for indbrudstyveri. Det er på den baggrund i øvrigt vanskeligt præcist at angive straffniveauet for disse sager.

Justitsministeriet har på baggrund af høringsvarene foretaget en præcisering i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.3, således at det nu fremgår, at som eksempel kan nævnes, at sager om indbrudstyveri i 1. gangstiltælde, der i dag ville blive straffet i omegnen af 30 dages fængsel, efter den foreslåede strafskærpelse blive straffet med i omegnen af 40 dages fængsel. Dette fremgik tidligere af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1.

2.5. Om forsæt til de strafskærpene omstændigheder

Østre Landsret bemærker, at det med fordel kan præciseres, hvorvidt de strafskærpene omstændigheder kræver tilregnelser hos gerningsmanden.

Rigsadvokaten bemærker, at Rigsadvokaten har forstået de strafskærpene omstændigheder således, at gerningsmanden skal have haft forsæt med hensyn til, at der befandt sig personer i beboelsen under indbruddet.

Advokatrådet og Retspolitisk Forening bemærker med forskellige formuleringer, at de foreslåede strafskærpene omstændigheder i praksis kun vil blive anvendt i et begrænset omfang, da det må formodes at være vanskeligt at bevise gerningsmanden tilregnelser til at begå indbrud i et hus vel vidende, at der er personer tilstede i huset.

Som anført i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, lægges der med lovforslaget op til, at der skal ske en gennemgående forhøjelse af strafudmålingsniveauet for indbrudstyveri, hvor der under indbruddet har

befundet sig personer i den private beboelse, der henføres under straffelovens § 285, stk. 1, med en tredjedel i forhold til det gældende straffniveau. Eksempelvis vil sager om indbrudstyveri i 1. gangstilfælde, der i dag ville blive straffet med 30 dages fængsel, efter den foreslåede straffskærpelse blive straffet med 40 dages fængsel.

Justitsministeriet har på baggrund af hørings svarene i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 2, præciseret, at der skal ske en gennemgående forhøjelse af strafudmålingsniveauet for indbrudstyveri, hvor gerningsmanden har haft forsæt med hensyn til, at der under indbrudstyveri begået i beboelse har befundet sig personer i hjemmet, der henføres under straffelovens § 285, stk. 1, med en tredjedel i forhold til det gældende straffniveau.

3. Om ændringen af retsplejelovens bestemmelse om hemmelig ransagning

Landsforeningen af Forsvarsadvokater anfører, at retsplejelovens § 799 hjemler adgang til hemmelige ransagninger, når det drejer sig om forbrydelser i straffeloven, hvor strafferammen er fra 6 år stigende til livstid. Landsforeningen af Forsvarsadvokater er af den opfattelse, at indbrudstyveri er en forbrydelse i et helt andet luftlag, og at et indgreb af den omhandlede karakter i sagens natur kun bør kunne rettes mod alvorlige forbrydelser, hvilket indbrudstyveri ikke er. Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder derfor, at betegnelsen konsekvensændring er direkte vildledende.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at det følger af retsplejelovens § 799, at såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 125 a, § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, §§ 191, § 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 288 eller § 289, ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges.

Retsplejelovens § 799 giver således allerede i dag mulighed for at foretage hemmelig ransagning, hvis der er tale om tyveri, herunder indbrudstyveri, som er omfattet af straffelovens § 286.

Med lovforslaget udskilles indbrudstyveri fra den generelle tyveribestemmelse i straffelovens § 276 til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 276 a. Det foreslås således at indsætte en henvisning til straffelovens § 286, stk. 1, jf. § 276 a, i retsplejelovens § 799, således at der som en videreførelse af gældende vil være adgang under nærmere omstændigheder til hemmelig ransagning i sager om indbrudstyveri.

4. Om ændringen af udlændingelovens regler om udvisning af udlændinge

Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker endvidere, at indbrudstyveri nu kan medføre udvisning, hvilket ikke tidligere har været tilfældet. Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder derfor også i denne sammenhæng, at betegnelsen konsekvensændring er direkte vildledende.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at det følger af udlændingelovens § 22, nr. 6, at en udlænding, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 9 år, og en udlænding med opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 8 år, kan udvises, hvis udlændingen efter bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller efter straffelovens § 119, stk. 1 og 2 og stk. 3, 2. pkt., jf. 1. pkt., § 123, § 136, § 180, § 181, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 193, stk. 1, § 208, stk. 1, § 210, stk. 1 og 3, jf. stk. 1, § 215, § 216, § 222, § 225, jf. §§ 216 og 222, § 226, § 235, § 237, § 244, § 245, § 245 a, § 246, § 250, § 252, stk. 1 og 2, § 261, stk. 2, § 262 a, § 276, jf. § 286, §§ 278-283, jf. § 286, § 279, jf. § 285, hvis forholdet angår socialt bedrageri, § 288, § 289, § 289 a, § 290, stk. 2, § 291, stk. 1, jf. stk. 4, eller § 291, stk. 2, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafretlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter,

Udlændingelovens § 22, nr. 6, giver således allerede i dag mulighed for at udvise udlændinge, hvis de dømmes for tyveri, herunder indbrudstyveri, i medfør af straffelovens § 286.

Med lovforslaget udskilles indbrudstyveri fra den generelle tyveribestemmelse i straffelovens § 276 til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 276 a. Det foreslås således at indsætte en henvisning til straffelovens § 276 a, jf. § 286, i udlændingelovens § 22, nr. 6, således at der som en videreførelse af gældende ret vil være adgang under nærmere omstændigheder til udvisning af udlændinge i sager om indbrudstyveri.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det lovudkast, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget mindre indholdsmæssige ændringer samt en række redaktionelle præciseringer, herunder mindre justeringer af sproglig og lovteknisk karakter.